

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายเจริญ ภัคดีธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ๑๗/๒๕๕๓

วันที่ ๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๕

ประเด็นวินิจฉัย

ประกาศของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ประกาศให้พรรคเทียนแห่งธรรมสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ความเห็น

จากข้อเท็จจริงซึ่งรับฟังเป็นที่ยุติว่า ผู้ร้องได้ยื่นคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง และผู้ถูกร้องได้ประกาศรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคผู้ร้องเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๑ โดยมีหนังสือด่วนที่สุด ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๑ แจ้งให้ผู้ร้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ในเรื่องการจัดให้มีสมาชิกพรรคไม่น้อยกว่าห้าพันคนภายในหนึ่งปี และให้มีสาขาพรรคในแต่ละภาคอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่ผู้ถูกร้องรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคผู้ร้อง

ภายหลังครบกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้ถูกร้องรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคผู้ร้อง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบข้อมูลสมาชิกของพรรคผู้ร้อง จำนวน ๕,๘๐๙ คน จากแผ่นซีดีรอมที่พรรคผู้ร้องจัดส่งให้ พบว่ามีข้อมูลสมาชิกของพรรคผู้ร้องเพียง จำนวน ๕,๕๓๖ คน และจากการตรวจสอบข้อมูลของกรมการปกครอง ปรากฏว่า พบความมีตัวตนและเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๕,๑๖๐ คน มีชื่อซ้ำซ้อน จำนวน ๒๑ คน จึงมีสมาชิกของพรรคผู้ร้องที่มีตัวตนและเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพียง ๕,๑๓๙ คน และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบความเป็นสมาชิกซ้ำซ้อนอยู่ในพรรคการเมืองอื่นจากระบบฐานข้อมูลพรรคการเมืองปรากฏว่า ไม่พบว่าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอื่น จำนวน ๓,๓๗๙ คน พบว่าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอื่นที่ยังดำเนินการอยู่จำนวน ๑,๗๑๙ คน และเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่ถูกยุบ เลิกพรรคและสิ้นสภาพไปแล้ว จำนวน ๔๑ คน แต่โดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๔ บัญญัติ

ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองในขณะเดียวกันเกินหนึ่งพรรคการเมือง ผลจึงเท่ากับพรรคผู้ร้อง ยังมีสมาชิกที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายน้อยกว่าห้าพันคน

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ให้ผู้ร้องชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายชื่อสมาชิกของพรรคผู้ร้อง ที่เข้าชื่อนอยู่กับพรรคการเมืองอื่น ซึ่งผู้ร้องไม่ได้ชี้แจง และเมื่อคดีมาสู่ศาลแล้ว ศาลยังได้เปิดโอกาสให้ผู้ร้องชี้แจงแสดงพยานหลักฐานหักล้างพยานหลักฐานของผู้ถูกร้องอีกครั้งว่าข้อมูลในระบบบริหารฐานข้อมูลพรรคการเมืองของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีข้อผิดพลาดหรือไม่ ประการใด แต่ผู้ร้องก็ไม่ได้ชี้แจงให้ศาลทราบ ถือว่าผู้ร้องไม่มีความประสงค์จะชี้แจง และมีได้พิสูจน์ให้เห็นว่าพรรคผู้ร้อง มีการดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครสมาชิกให้มีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคนภายในหนึ่งปี ตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่อย่างไร

โดยที่มาตรา ๑๙ วรรคเจ็ด แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นข้อสันนิษฐานของกฎหมายที่บัญญัติให้เป็นคุณต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองของทุกพรรคการเมืองในระบบอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าทะเบียนดังกล่าวเป็นทะเบียนที่ถูกต้องและแท้จริงตามกฎหมาย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าเป็นอย่างอื่น ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า พรรคผู้ร้องไม่ได้ชี้แจงหรือพิสูจน์ให้เห็นเป็นอย่างอื่น นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงพิจารณาตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในทางการสอบสวนว่า พรรคผู้ร้องมีสมาชิกไม่ครบตามที่กฎหมายกำหนด จึงเห็นว่า ประกาศของนายทะเบียนพรรคการเมือง ที่ประกาศให้พรรคผู้ร้องสิ้นสภาพพรรคการเมืองเป็นการดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายที่ชอบแล้ว เห็นควรให้ยกคำร้อง

นายเจริญ ภัคดีธนากุล

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ